

Bütçe Dengesi - Aralık 2015

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Bütçe 2015 yılında 22,6 milyar TL açık verdi.

Aralık aylarında dönemsel olarak yüksek düzeyde açık veren merkezi yönetim bütçesi Aralık 2015'te bu eğilimini sürdürmüştür. Bütçe açığı, Aralık 2015 itibarıyla geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %42,8 artarak 17,2 milyar TL olmuştur.

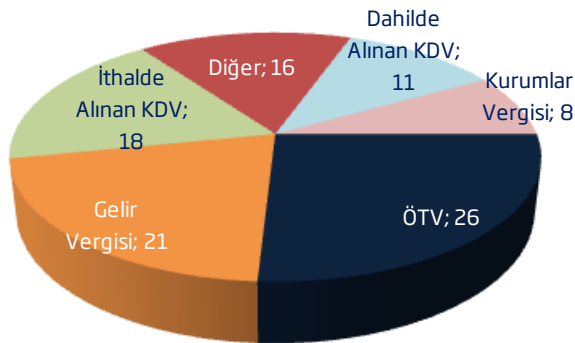
2015 yılında bütçe gelirleri ile giderleri yakın oranlarda artış kaydetmiştir. Böylece, 2015'te bütçe açığı yıllık bazda %3,3 oranında daralarak 22,6 milyar TL ile OVP'deki yılsonu öngörüsünün altında kalmıştır. Faiz dışı fazla ise 2014 yılına kıyasla %14,5 oranında artarak 30,4 milyar TL olmuştur.

Aralık ayında bütçe gelirlerinde zayıf görünüm...

Aralık ayında yıllık bazda %8,1 oranında artan bütçe gelirleri reel bazda gerileme kaydetmiştir. Bu gelişmede, vergi dışı gelirlerdeki düşüş etkili olmuştur. Vergi gelirleri ise bu dönemde %12,6 genişleyerek nispeten olumlu bir görünüm sergilemiştir. Bu artışta, ÖTV ile ithalde alınan KDV'den elde edilen gelirlerdeki genişleme önemli rol oynamıştır.

2015 yılının tamamında bütçe gelirlerindeki artış %13,6 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, vergi gelirlerindeki artış %15,6 olmuştur. Toplam vergi gelirlerinin yaklaşık %25'ini oluşturan ÖTV gelirleri 2015'te yıllık bazda %16,3 oranında genişlemiştir. Gelir vergisinden elde edilen gelirler de bu dönemde %16 oranında artarak bütçe göstergelerini olumlu yönde etkilemiştir. Öte yandan, bu dönemde kurumlar vergisinden elde edilen gelirlerin bütçe hedefinin

Vergi Gelirlerinin Dağılımı (% 2015)

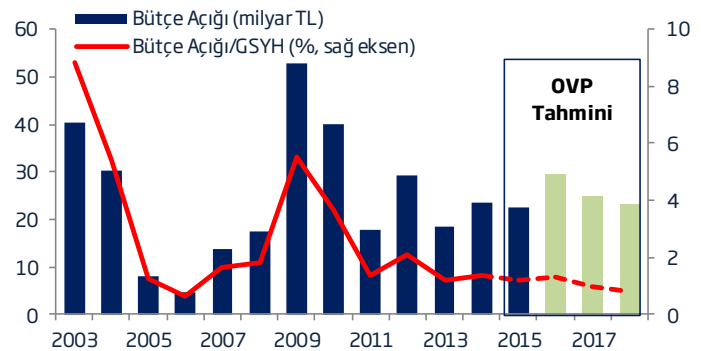
oldukça altında kaldığı görülmektedir. Özelleştirme gelirleri ise bir önceki yıla göre gerilemesine rağmen bütçe gelirlerine 6,1 milyar TL katkı sağlamıştır.

Faiz dışı harcamalar 2015 yılında %13,6 arttı.

Aralık ayında bütçe harcamaları yıllık bazda %16,3 oranında artmıştır. Bu gelişmede personel giderleri, sermaye giderleri ve transferlerindeki artış etkili olmuştur. Bu dönemde özellikle sermaye giderlerinin yıllık toplamın yaklaşık üçte birini oluşturduğu görülmektedir.

2015 yılının genelinde bütçe harcamaları yıllık bazda %12,8 artış kaydetmiştir. Yıllık bazda personel giderlerinin %13,3, cari transferlerin ise %12,6 oranında yükseldiği görülmektedir. Faiz giderlerindeki artış ise %6,2 ile sınırlı oranda gerçekleşmiştir. 2015 yılında bütçe harcamalarındaki artışın dörtte biri devlet sosyal güvenlik katkı giderleri ile mahalli idarelere aktarılan paylardaki artışlardan kaynaklanmıştır.

Bütçe Açığı

Beklentiler...

2015 yılı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, Türkiye'nin bütçe disiplinini koruduğuna işaret etmektedir. Nitekim, OVP tahminlerine göre bütçe açığı/GSYH oranı 2015 yılında %1,2'ye inmiştir. 2016 yılında gelirlerde %11,9, giderlerde ise %12,7 artış öngörülmüştür. Bu çerçevede 2016 yılında bütçe açığının 29,7 milyar TL, açığın GSYH'ye oranının da %1,3'e seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık			Ocak-Aralık			2015 Bütçe Hedefi	OVP Tahmini	Gerç./ OVP Tah. (%)
	2014	2015	% Değişim	2014	2015	% Değişim			
Harcamalar	50,5	58,8	16,3	448,8	506,0	12,8	472,9	503,0	100,6
Faiz Harcamaları	1,5	1,7	19,3	49,9	53,0	6,2	54,0	54,0	98,2
Faiz Dışı Harcamalar	49,1	57,0	16,3	398,8	453,0	13,6	418,9	449,0	100,9
Gelirler	38,5	41,6	8,1	425,4	483,4	13,6	452,0	478,5	101,0
Vergi Gelirleri	30,9	34,7	12,6	352,5	407,5	15,6	389,5	405,8	100,4
Diğer Gelirler	7,6	6,9	-10,0	72,9	75,9	4,2	62,5	72,8	104,3
Bütçe Dengesi	-12,0	-17,2	42,8	-23,4	-22,6	-3,3	-21,0	-24,5	92,3
Faiz Dışı Denge	-10,6	-15,4	46,0	26,5	30,4	14,5	33,0	29,5	103,0

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.